

Comunită Redactorului

si

Cancelari'a Redacțiunii

a in

Strat'a tragatorului [L6-
vésztoza], Nr. 5.

Scrisorile nefrancoate nu se voru
primi deocamdată numai de la corespun-
dintii regulari ai „Federațiunii”.
Articlii tranziți și nepublicate se
voru arda.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu și economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a și Domneș'a.

Prețulu de Prenumeratiune

Pre trei lune . . . 3 fl. v.
Pre șase lune . . . 6 „ „
Pre anulu întregu . . . 12 „ „

Pentru Germani'a:

Prea întregu 30 Fl. = 3 fl. v.
„ 6 lune . . . 16 „ „
„ 3 „ . . . 8 „ „

Pentru inserțiuni:

10 cr. de linia și 30 cr. taș'a lin-
iale pentru desosecarea publica-
țiune separată. In loculu deschise
20 cr. de linia.

Unu esemplariu costa 10 cr.

Pest'a, 23. aug. 1872.
4. sept.

Camera reprezentantilor Ungariei se întruni
eri prim'a data in una ședintia scurta, in carea,
precum anunciasemu in nrulu trecutulu alu diu-
riului nostru, se alesera presedintele și notarii de
etate. Asta di la 11 ore a. m. reprezentantii se
presintara in palatulu regescu d'in Bud'a spre a
ascultă discursulu de tron, pre care d'in lips'a
spatiulu lu vomu reproduce numai in nrulu veni-
toriu. Ședintia șosșima se va țiené mane la 1 1/2
ora d'in d'i, cu care ocașione se va publică dis-
cursulu de tron, apoi reprezentantii si voru presintă
litterele credentiale, și in fine se va procede la
constituirea camerei. — Faimelile despre schim-
bările in sinulu guvernului se sustienu inca, in ma-
ni'a toturorului asecuritorulu pressei oficiale despre
pusetiunea de nou intrita a dlui Lonyay și a
collegiloru sei. Ministrulu Pauler depune portfoiulu
instrucțiunii, inșe fără că se primesca pre celu-
alu justitiei, precum se vorbiă dillele trecute, ci se
va renorce éra la professura la acelu terrenu,
pre care n'ar fi trebuitu se-lu parasesca neci una-
data. De asemenea și dlu Bittau si-șe remasu bunu
de la portfoiulu ministerialu, și va ocupă presi-
diulu camerei.

Alegerile in Spani'a sunt terminate alegun-
du-se cu totulu: 294 radicali, 76 republicani, 14
alfonsisti și 9 conservativi; va se d'ica, ministrulu
presedinte Zorilla se vede incungiuratu de una
maioritate atătu de imposanta, precum numai pote
dori unu ministru reformatriu pentru planurile
sale organizatorice. Schimbarea ce se manifesteaza
de la alegerile d'in urma incoce, rește, precum
se șcie, eschisivu in favorulu partiei lui Sagasta,
e forte mare. Nu se pote negă, că Spani'a a fa-
cutu unu pasiu inainte pre carier'a sa regenera-
toric, căci chiaru și numai posibilitatea program-
mulu guvernulu ac uale e unu progressu impor-
tantu. Intru adeveru a fostu neaperata crisa
veheminte d'in tempulu d'in urma, carea dede
lovitura de morte cabinetulu sagastianu, și totu-
una-data duse tier'a la marginea abisulu; in fine
a fostu de lipsa joculu duplu alu maresialulu
Serrano cu cugete secrete alfonsiste pentru că in
urma se se d'eu cursu unei fluctuatiunii radicale-
liberale. Da, guvernulu a cascigatu una maiori-
tate imposanta, in faci'a carei-a tote celelalte partide
disparu, se'u celu multu se reducu la fractiuni
neinsemnate, dar' aci se nasce intrebarea, că acēsta
maioritate formeza ea pre totu-una data și sprigi-
nulu securu alu principiulu monarhicu; una intre-
bare acēst'a, la care nu se pote respunde necon-
ditiunatu cu „da.” Maioritatea guvernulu dlui
Zorilla e compusa d'in fractiuni eterogene cu sta-
ruintie și scopuri deosebite, cari inșe tote inclina
mai multu spre radicalismu, decâtu spre princi-
piulu dinasticu. Nu incape neci cea mai mica
indoiela, că rezultatulu alegeriloru d'in cestiune e
unu votu de incredere pentru dlu Zorilla și col-
legii sei, și asié se șperamu, că liberalulu guvern
va poté scapă Spani'a, acēsta fiica nenorocita a
latinismulu, de sbuciumările la cari fū espusa
in trecutulu.

In Franci'a obiectulu de discuțiune lu formeza
eschisivu planurile de reforma ale dlui Thiers, și anu-
mitu proiectulu d'a introduce sistemulu de doue came-
re; a fara de aceea presedintele republicei are intenti-
unea a curatî prefecturele de toti officialii, cari sunt ini-
mici sistemulu actualu, dar' se crede, că cu pri-
vire la auctoritățile administrative mai inalte va
sustiené starea provisoric până atunci până candu
duréza și ceea a Adunării nationale. Cum-că dlu
Thiers nu voiesce neci decâtu sé irrite Adunarea
nationale, acēst'a se pote afirmă cu tota șiguritata,
de-ora-ce elu voiesce se céra de lă ea: 1. votarea
bugetulu de resbelu immultitu; 2. infintiarea
unei camere prime și 3. reformarea legii electorale.
Dupa ce inșe Adunarea nationale va aprobă acește
trei puncte, atunci și dlu Thiers cu greu se va
mai oppune dissolverii ei, ci o va lasă cu totulu
in man'a sortii. Numai dupa aceea se crede că voru
urmă schimbări mari in cercurile mai inalte ale

administratiunii, și in specie intre prefecti. — Cer-
culariulu ministrulu francesu Lefranc priu care
se interdice veri-ce serbare memorabilei dille de
4. sept., diu'a proclamării republicei francesu,
a produsu iritaciune mare in sinulu repu-
blicaniloru. Organulu dlui Gambetta „République
Française”, vorbindu, se'u mai bine luandu sub
cutitulu celu ageru alu criticeii numitulu cercula-
riu, crede că ar' fi tempulu supremu, că francesii
se renuncie la datinele d'in tempurile trecute, cari
nu mai sunt de neci unu folosu pentru „republi-
c'a conservativă”, de ora-ce libertatea e unu lucru
care nu e reu a lu conservă. Poporulu francesu e
destulu de maturu, spre a nu fi condusu de nasu,
și cetățienii au dreptulu a serbă dillele, cari li
convinu mai bine fără că ministrulu se se ames-
tece in trebele loru. Neci organulu republicanu nu
aproba că diu'a de 4. sept. se se serbeze că ser-
batoru, căci ea revoca in memoria catastrofa ca-
i-a premiersu. Nu trebie inșe a se trece cu vederea,
că diu'a de 4. sept. a ruinatu uritiosulu edificiu
alu imperiulu, și Franci'a a devenitu in acēsta d'i
éra domna preste destinele sale. „République Fran-
çaise” intielege ur'a inimiciloru republicei contr'a
dillei de 4. sept. inșe chiaru pentru aceea minist-
trulu Lefranc n'a avutu dreptulu, că pentru pla-
cerea inimiciloru republicei se opresca intrunirile
in acēsta d'i și se d'eu democratiei consilie, pre
cari ea nu le-a cerutu. Organulu marelui patriotu
francesu nu afla de cuvintiosu, că ministrulu face
atenti pre republicani, cum-că Franci'a are trebuin-
tia de pace. De cinci-spre-diece lune agitatori
nu au a se cercă in castrele acestorulu-a, și asié nu
pricepe, pentru ce ministrulu opresca intruniri pa-
cinice și legale.

Pre candu in Germani'a politic'a esterna ser-
beza triumfuri preste triumfuri, in intrulu noulu
imperiu incepu a se desvoltă lucruri neplacute,
incātu adēca in sudu particularismulu incepe a si
redicā de nou capulu, și inca in modu seriosu. In
Bavari'a adēca se pregatesce una schimbare fatale,
căci, dupa telegramele mai recinte, demisiunea
intregulu ministeriu ar' fi fapta complinita, și
acuma se accepta formarea unui cabinetu particu-
laristiu sub presedinti'a lui Gasser. Ce e dreptu
acēsta șcie se demitiesce d'in tote puterile, asigu-
randu-se totu-una-data, că demisiunea intregulu
cabinetu nu e inca decisa, dar' nu incape neci
una indoiela, că demisiunea dlui Lutz, presedinte-
le ministeriulu, nu va se inșemne alta-ce, decâtu
că regele Ludovicu e aplecatu a transplantă și
pre terrenulu politicu imparechiarea personale, ce
esiste intre elu și curtea d'in Berolinu, și asié e
resolutu a se aruncă in braciule fractiunii parti-
culariste.

Camera reprezentantilor Ungariei.

In 3. sept. la 10 ore a. m. deputatii Ungariei au con-
venitu prim'a data in camera in sesiunea presente.

Ministrii toti au fostu presenti: c. Lonyay, Kerkapoly,
Toth, Bitó, Szlavy, Pauler, Tisza. b. Wenkheim și c. Peja-
csievics inca inainte de ședintia si-ocupara locurile. D'intre
deputatii romani ardeleni n'a venitulu neci unulu, numai gu-
vernamentalulu Petru N e m e s i u. Deputatii s'au prezentatu
in asié numeru, incātu de abie se va mai intemplă astfel a
dou'a ora. D'intre deputatii romani nationali d'in Ungari'a au
sositu până acum'a domni Parteniu C o s m ' a [cerc. Beiu-
șiu], Georgiu P o p u [Șelagiu.], Demetriu B o n c i u [Bu-
teni] S t a n e s c u și B o r l e a se ascēpta in dilele aceste,
Ant. și Alessandru Mocioni asemenea voru renorce cătu de
curundu de la Sabiu, unde se afla de presinte in unele
afaceri ale baneci romane nat. „Albin'a”, H o d o s i u și
R o m a n u pote până in 15 l. c. sunt ocupati la Aca-
demi'a d'in Bucuresci, unde presentia loru este pre ne-
cesaria.

Galeriile camerei erau indesuite de publiculu specta-
toriu. D'intre capii partiteloru de antăiu șosi Ghyczy, dupa
aceea Deacu, care fū salutat cu ovatiuni șgomotose. Colo-
manu Tisza absentă de la acēsta prima ședintia.

Asiedindu se toti in locurile lor, Ghyczy se școla și
provoaca camer'a ca conformu datinei, se desemne pre presie-
dintele de etate. (Strigări! Gubody!)

Alexandru Gubody ocupa șcaunulu presidialu. Elu șcie,
că nu increderea la chiamata l'a acestu locu, ci unu docu-
mentu, care areta, că elu [Gubody] inca in secululu trecutulu
a veditu lamia dillei. Elu se afla int'o etate, in care
omulu degiă este liberu de tote detorintiele de statulu ci-
vilo, afara de acēst'a unica detorintia, de a primî presidiulu
de etate. Bucuros se supune acesteii detorintie și se roga
numai pentru șpriginirea și indulgentia camerei. (Se traies-
ca! viue.)

Mai multe voci: Se alegemu acum notarii!

Presied. de etate Gubody: Treab'a acestorulu notari de
etate e unu lucru incalcitu; notari ar' fi se fia cei mai teneri
șiese deputati; aici amu o consenare a 12 deputati cari,
se dice, ar' fi de aceeași etate, credu inșe, că unii d'intre dom-
ni nu si-au spusu adeverat'a etate, adēca pre scurtu, că s'au
facutu mai teneri, că pre cum sunt (illaritate.) Provoa deci pre
respectivii 12 dni a se intielege și a decide intre sine, cari șiese
d'intre ei se ocupe locurile de notari. (Strigări: Nu e de lipsa!)

Deacu opineza, că ascunderea etatii la domni bețrani e
mai desa și mai verosimila, de cătu la omeni teneri. (Illaritate.)
Se se d'eu dateloru credientulu și cei mai teneri șiese deputati
se fia notari. (Aplausu.)

Notari de etate se desemna: c. Gabriele Keglevich (24
ani), Ernestu Hedry (24 ani), Antoniu Molnár (25 ani), Béla
Lukács (25 ani), Eugeniu Péchy (26 ani), c. Alberto Apponyi
(26 ani.)

Presied. de etate Gubody dă se se cetesca scrisorea minist-
trulu presedinte, in care acestu-a comunica camerei, că mane
la 11 ore a. m. in castelulu de la Bud'a se va țiené deschiderea
solena a camerei și se va ceti discursulu de tron de catra Maj.
Sa imperatorele. Fiindu că Maj. Sa inca in aceea d'i va parasi
Bud'a și va caletori la Berolinu, primirea indatenata a deputa-
tiloru de Maj. Sa se va intemplă numai dupa renorceerea sa in
capitala țierrei.

Danielu Irányi dice, că elu și acum că și la incepu-
tulu sesiunii trecute, in numele se'u și alu amiciloru sei
de principie trebie se făca urmatoarea declarare: Dupa
ce deschiderea camerei nu se intempla in Pest'a, cum o
prescriu legile d'in 1848, ci in Bud'a; dupa ce la acēsta,
ocașione pre castelulu domnescu nu futuru numai standar-
dulu magiaru, pre cum o prescrie legea, ci și celu negru-
galbinu (austriacu); dupa ce, in fine, la deschidere nu con-
lucra numai domnitoriulu, ci și demnitari c. r. de curte, elu
(Irányi) și amicii sei nu voru merge la Bud'a la cetirea
discursulu de tron. (Illaritate indrept'a. Strigări: Dupa
cum vi place!)

De a c u observa, că pentru mane doliulu de curte
este sistatu, deputatii la serbatoru de deschidere deci nu
trebie se se presinte in vestemte negre.

A sup'a intrebării, candu se se țienă șosșima șie-
dintia și candu au se se presinte recursele de cassare con-
tra unoru alegeri de deputati, se incinge o deșbateru lungă,
la care partecipara Gubody, Zsedényi, Thoma Péchy, Deacu
și Ios. Madarász. In fine se decide, că mane la 1 1/2 ora d'in
d'i, se va țiené ședintia șosșima, in care se va publică discursulu
de tron, deputatii si-voru presintă credentialele și se
voru formă sectionale. Petitiuniile contr'a alegeriloru se potu
inșionă de la 11—1 ora in biroulu presidialu.

Ședintia se inchiaia la 11 ore.

Cuventulu de bineventare,

țienutu de dn. Sim. Balomiri in 5. augustu 1872 in
Sabesiu.

Domniule presedinte! și multu onor. adunare!

In decursulu vietiei omenesci vinu momente, cari atingu
cele mai delicate corde ale animei, deștepta intr'insa una
placere viua, indestulitoric.

Momentele de facia sunt acelea, pre ven. adunare, cari
pre romanii d'in cetatea Sabesiu și d'in pregiuru, și in spe-
cie inteligentia ei o au implutu de bucuria fericitandu-se a
primi cu ocașione de facia in sinulu se'u pre bravii bar-
bati, pre demni membri ai asociatiunii literarie romane.

Si in adeveru, candu o adunare ștralucita că acēst'a
ar' fi convenitu singuru d'in boldulu delectatiunii și alu
petrecerei fratiesci, și atuncea amu avé inca destula cauza
spre a ni manifestă bucuria nostra; candu inșe scopulu
confiussulu acestui alesu este a latî gustulu spre totu ce e
bunu, onestu și nobilu, a deșteptă prin imprumutatu insufle-
tire puterea cătra șcientia, industria și totu ce nobilitădia
anim'a, atunci, d'eu, bucuria nostra e insutitu mai mare.
Pentru-că ocupatiune mai mareta, decâtu respandirea șcien-

tieloru, placere mai durabile, decâtu care provine d'in inaintarea in cunoscintele literarie nu se pote cugeta.

Inusurile celea mai geniali innasute omului, fara cultivare nu potu produce nimicu folositoriu omului, precum nu aduce tesaurulu ascunsu in senulu pamentului, — de aceea a disu celu mai mare odinora oratoru romanu, ca precumu pamentulu catu de grasu fara cultivare neci candu va aduce fructe; asié neci anim'a omului fara invetiatura nu se va nobilita.

De aceea si noi pre pretiuimu ostenelele prestimatiloru domni membri, cari a-ti acursu la acestu locu, nu numai a ve stemperá setea, ce o aveti cátra scientia, ci a-ti ostenitu si pentru aceea, cá zelulu si foculu invapaiatu ce, lu-nutriti in peptu-vi de a vedé dulcea natiune inaintata pre terenulu scientieloru si alu industriei, se lu-latiti si intre noi romanii locuitori ai ccestui tieniu.

Cá se nu vi rapescu tempulu atátu de scumpu; in numele inteligentiei si alu poporului romanu d'in Sabesiu si tieniu, intendiendu-vi drépt'a ve rogu, onoraveriloru membri ai asociatiunei literarie, se ve aflati in giurulu nostru cá confrati, imbratosiandu-ne cu dragoste.

„Transilvani'a.“

Unu campu nou de activitate si unu isvoru nou de fericire pentru romani, cu privire la studenti.

(Fine.)*

Pre langa aceea se mai cere inca sè aiba parale, cá sè si-pota tienie ore private, cá-ci acele studie nu se voru propune cu privire la incepetori, ci cu privire la acei-a, cari le au mai ascultat.

Ce voru întreprinde inse acei studenti, cari numai in drepturi vedu fericire si pentru tehnica inca nu sunt apti? Ar' mai fi filosof'a pentru acei-a, cari au aplicare spre ea. Si in adeveru, ast'a ni e mai de lipsa decâtu technica, cá-ci la pucinele institute, cari le avemu pana acum, cárpimu cum potemu, si ar' fi detorint'a nostra a ne ingrigi in prim'a linia de profesori, si ar' fi frumosu candu in concursule de stipendie s'aru preferá filosofii, inse nu technicii precum se intempla mai totu-de-un'a.

Dara cu filosof'a inca nu ne pre potemu fericí, cá-ci, de esemplu, in Transilvani'a daca tenerulu e gr.-or.: nu are unde fi aplicatu cá profesor decátu in Brasiovu. ori in Bradu, éra daca e*gr. cat. numai in Nasaudu, apoi acolo sunt degiá profesori. [Nu cum-va ar' fi mai bine, sè asteptám tu totu-de-un'a candu more unu profesor, si numai atunci sè tramitema cáte pre unu teneru la filosof'a?] cá si candu pentru profesori n'aru fi in tota monarc'a ostrunguresca destule posturi de statu si lipsa mare de barbati, si in fine si in alte párti.

Mai incolo, cá profesorulu omulu nu are viitoriu nece pentru aceea, pentru-cá numai professoru remane, si apoi daca si capeta unu salariu de 8—900 fl. totu cam cu acelu-a remane. Nu cum-va aveti placere, fratiloru studenti, sè ne facemu numai ministri?

Ce sè li mai recomandám, in fine, acelu-a, cari in drepturi vedu numai nefericire sè nu au aplicare la ele, pentru tehnica inse nu se semtiscu barnici si profesor'a inca nu li place? — Sè nu despezere neci acesti-a, mai avemu ce-va si pentru d'insii, si pote ce-va mai bunu, cá pentru cai-a-lalti. Acést'a e „Medicin'a“ si eu chiaru namai la medicina am cugetatu, candu m'am resolutu a scrie acestu articlu.

Noi romanii d'in imperiulu austro-magiaru nu stám in nece una specialitate asié de reu cá in medicina, cu tote cá nice in cele lalte nu stám asié bine, precum cugeta multi, inse de aceea totu ne mai aducemu aminte, cá-ni sunt de lipsa, éra despre medicina nece atátu, cu tote cá nu e nece o specialitate asié de libera, asié de multiamitoria si asié de folositoria pentru poporulu intregu, cu tote cá in nece o parte nu avemu campu asié largu de activitate (inca neinceputu), asié lipsa mare de barbati de ai nostri, si in fine unu viitoriu asié frumosu si securu. Si oro pentru ce stám noi asié reu pre acéstu terenu frumosu, si de-ce nu ne silimu a satisfacé, d'in cátu potemu, acestei cereri, spre binele si fericirea nostra, atátu individuale, cátu si nationale? Mai cá patemu res. unde, cá numai pentru aceea, pentru-cá pana acum nu suntemu impededati de straini si pentru cá ni sta calea libera, inse candu nu ar' fi asié, de securu si in privint'a acést'a am totu lamentá si strigá in lumea larga, cá noi suntemu opriti si impededati de la tote.

Caus'a adeverata inse e cá, noi si aici vedemu, cá ori si unde, éra numai nefericire, care nefericire si-o explica barbati, nostri cei invetiati si esperti in modulu urmatoriu: Noi in cetáti unde ar' poté trai unu medicu amesuratu caracterului seu, nu avemu romani, de la cari ar' poté trai, apoi poporulu la tiera nu întreba de medicu si nu-lu scie pretinú; de medici nice nu avemu lipsa, cá-ci candu esti bolnavu, totu un'a e, séu ti-scrie unu romanu séu unu strainu unu receptu, si apoi in fine, unde potu ajutá ei ce-va natiunii?

Sè vedemu inse cum stá cu aceste puncte: Cum-cá in cetáti nu aru fi romani, nu e adeveratu, nu au fostu odata, inse acum aprobe in fia-care cetate avemu unu numeru considerabilu, care cresce pre dí ce merge; in giurulu acestoru cetáti sunt dieci de mii de romani, d'entre cari forte multu cerceteza pre i edici in cetate, cari forte huc-

*) A se vedé Nr.ii 87 ai „Fed.“

rosu s'aru interesá de unu medicu romanu, candu ar' fi, dar' fiindu cá romani nu sun: trebue sè merge la straini; pre unu medicu nu-lu întreba nime de ce nationalitate si de ce religiune e, ci daca se porta bine si si-PRICEPE lucrulu seu, toti lu cauta.

Omenii nu locuescu numai in cetáti mari si la sate, mai sunt asié numitele ojide. In acestea locuescu pre totindenea romani in proportiune multu mai mare cá in cetáti, ba multe opide sunt mai numai de romani locuite si in giuru sunt medici, unde multi traiescu mai bine cá in cetáti, inse romani nu sunt.

Cum-cá tieranii nu s'aru interesá de medici, inca e numa una vorba gola, se intereseza si s'aru interesá mai multu, candu aru avé de cine, candu aru fi barbati adeverati cá medici, inse acei-a, cari sunt in orasie mai mici si cu cari poporulu are mai multu de lucru partea cea mai mare nu sunt medici ci numai nisce venetici fara studiu ale caroru slabitiuni séu defecte chiaru si poporulu le vede, si apoi sunt de comunu asié de duri si de sumeti facia cu poporulu incátu bietii emeni mergu la ei cu fric'a si cu cutremuru, tocmá cá la unu solgabireu. In fine, chiaru candu poporulu, nu s'aru interesá de medici, de aceea avemu lipsa de ei, cá sè arete poporulu, cá trebue sè se intereseze. Afara de tote acestea unu medicu i stá calea deschisa in lumea intrega.

Ce se tiene de alu doilea punctu, adeca „cá noi nu avemu lipsa de medici romani“ areta unu indiferentismu mare d'in partea acelu-a, cari vorbescu asié, facia cu inaintarea nostra, atátu spirituale cátu si materiale, si areta mai incolo, cá astfelu de omeni séu nu cugeta despre aceea, ce vorbescu, séu vorbescu despre ce nu pricepu. Firesce, daca d'insii tienu pre unu medicu numai pentru aceea de bunu, cá se li serie unu receptu, candu se afla pre patulu de morte, atunci potu avé in cátu-va dreptu, inse unu medicu nu e numai pentru aceea aci, cá sè vindece unele bole, ei mai multu pentru de a impededá, prin mesure apte si sfaturi bune, acele bole, cari duc mai mult'a jertfa d'in poporu. Comunicatiunea si cultur'a cresce, cu acestea inse cresce si asié numit'a coruptiune, cu care sunt legate multe bole lipiciose si periculoase, spre a caroru indepartare si impededare avemu lipsa de barbati nationali, cari vreu binele poporului si cari i cunoscu slabitiunile. In privint'a ast'a aru trebui sè fimu forte precauti, cá-ci s'aru incubatu bole cetatienesci pana acum in poporu, cari au ruinatu familia si cari amenintia a ruina comune intregu, si in fine in locu de a cresce numerulu poporului, ne vomu pomeni odata cá mergemu inderetru, si noi daca vedemu fericirea natiunii depiendu de la ore-si cari impregiurari, trebue sè intielegemu, cá crescerea poporului e un'a d'iatre cele d'antáiu. Precum unu profesor e educatoriulu tenerimei, asié trebue sè fia unu medicu educatoriulu familieloru intregu, pentru ce noi pana acum de locu nu ne-amu ingrigitu.

Mai incolo d'eu acei barbati inteligenti, caroru-a nu li trebue medici, cá acesti-a nu potu face multu bine pentru poporu in alte privintie, adeca acolo, unde nu e chiamarea lor. Ore binele, ce lu-primesce poporulu d'in partea intiegentiloru e legatu de specialitatea acestoru d'in urma? Eu d'eu, cá nu, inse chiaru candu aru fi asié, de securu medicii nu aru fi cei d'in urma, acestu bine aterna inse, dupa parerea mea, de la voi'a buna si iubirea, ce o are respectivulu cátra poporu, si de la poterile sale.

Deci, fratiloru studenti, cari aveti aplecare spre medicina si mediloce, nu mai întrebatu pre nimene de svatu, pasiti pre acésta cale frumosa cu cea mai buna sperantia si veti avé celu mai frumosu viitoriu, cá-ci nu d'eu multu, candu d'eu, cá in tota monarc'h'a avemu lipsa celu pucinu de 200 de medici si cu tempulu totu mai multi se voru cere, pre candu noi acum nu credu cá avemu mai multu de diece, ba dora nice atáti-a.

Unu romanu.

Tier'a-Oasiului, 28 aug. 1872.

Domnule Redactoru! S. Sa protopopulu Tier'e-Oasiului Alessandru Erdósiu in lun'a lui augusta a. c. la nrulu 84, vine, si precum v'ati dechiaratu — cá dreptu respunsu la corespondentia mea scrie trei cole si diumetate — anun- ciandu, cá descrierea acurata si autentica e atributulu si proprietatea Dsalle; statisticandu, cá d'entre 2165 alegatori inscisi, romani au fostu 1500, restulu adeca 665 l'a contienutu magiarii, judani, germani — si eu tota navitate marturisindu, cá la diva allegerei numai 350 voturi romasere langa daciuniile conferintiei d'in Bicsadu.

Pentru tote aceste desluciri natione S. Sa primésca multumit'a mea cea mai cordiale; cá-ci pentru intarirea corespondentiei mele d'in 10. iuniu a. c. neci nu le poteamu conface cu successu mai stralucitu; pentru cá, si eu tocmá accia am asseratu on. publicu cetitoru cum-cá pre langa tota maioritatea nostra absoluta, cu politic'a S. Salle vomu candidá romanu, si vomu allege strainu.

Ceea ce m'a surprinsu este annunciulu Dsalle „cá descriere acurata si autentica se pote aflá numai la Dsa; si pentru care annunci éra si lu asiguratu cá m'a deobligatu pentru totu-de-un'a; pentru-cá baremu in venitoriu, nu vomu perde tempulu scumpu in dispute fara fructe, ei vomu recurge la fontana acurata si autentica d'in Tier'a-Oasiului, la S. Sa Dnulu protopopu Alessandru Erdósiu.

Asta-data inse, ce m'au silitu a abusá cu patient'a on.

lectoru este acelu pasagi alu corespondentiei Dnului Áles- sandru Erdósiu, unde asié scrie: éra assertiunile d. cor. de aici „unu nume fara nume“ cum-cá eu m'am umilitu a convocá pre 21. mart. a. c. una conferintia, inse m'am ingri- gitu, cá acei-a, cari nu se tienu de partid'a mea nationale, sè capete cercularulu dupa conferint'a de 26. maiu, — unde d. Grigoriu Stetiú fú candidatu de deputatu, si cum- cá d'in intiegent'a oasiana pre contrarii mei neci nu i-amu invitatu, si, prin urmare, diumetate d'in intiegentia se pieamblá in diu'a conferintiei pre la scajdele Bicsadului: le declaru de neadeverate si calumnie.

La acestu pasagi, la aceste citate ai respunsu forte bine Dnule protopope, pentru-cá daca fia-care parente are dreptulu a si-botediá fetulu seu dupa place- rea sa, si Dnulu protopopu numai de dreptulu seu s'a fol- lositu, candu aceste citate astu-feliu le a botediatu, pentru-cá acelle sunt fetulu Dsalle; sioguru Dsa l'a inventatu, d'in corespondent'a mea neci una-data nu l'a cetitu. — Te re- flectediu inse Dnule protopope cá, candu decopiedi de pa- piro ad chartam, e neiertatu a face smintelle, numa pen- tru-cá sè-li faci obiectu de corespondentia; si nu e frumosu a schimosi cutari corespondentia cu scopu a-ti face unu ca- pitalu de a atacá onorea altoru-a?!

Pote sunteti surprins! poftimu Domnulu meu la co- respondent'a mea d'in 10. iuniu nr. 59. Acolo se dice asié: S.Sa prot'a tractulu a conchiamatu pre 21. mart. a. c. una adunare, pentru desemnarea solului la dieta venitoria, Bissa- denii inse primira convocatoriulu numai in 23. Martie. — Pre 18 maiu convocá a dou'a adunarea, la scaldele Turu- rulni, la acést'a inse avú placere pre con'rarii partitei salle neci ai avisá de felu. — Cu astfelu de procedura vomu candidá romanu si vomu allege strainu.

Vedi Dnulu meu! astfelu am scrisu si asié a relatio- natu on. publicu cetitoriu despre preparativele allegiloru, asié mi reseria, in astfelu de termini respicati mi-replica si Dta, Domnule si préstimate protopope.

Adeca trei conferintie ai covocatu; tote cerculariele convocatorie strapunele on. redactiunii, si cu diosele la ma- na anucia on. publicu cetitoriu a] e neadeveru, cá Bissa- denii au primitu cerculariulu convocatoriulu la adunarea prima numai in 23 martie a. c. cá-ci éta cerculariulu subscrisu areta contrariulu; b] e calumnia, cá la conferint'a a dou'a a Tu- rulni contrarii partitei Dsalle nu au fostu avisati de felu, cá- ci éta Cerculariulu subscrisu de insu-si paroculu, séu egu- menulu seu baremu de vicariulu Bicsadului, — si atunci Dnulu meu fi convinsu, cá de-si Dta ai tacé, insu-si onorat. publicu me va inferá cu epitétulu meritatu de Calumniatore; d'in contra pana la acelle calende grece D-ta Dnulu meu esci caus'a ne reesírrei cu unu deputatu natiunalu. Unu nume fara nume.

D.-Sanmartinu, (Cottulu cetatea-de-balta), 27. augustu, 1872.

Domnule Redactoru! D'in lun'a lui iuniu in coce tote diariiele d'in monarc'h'a asié numita ostrunguresca se au ocupatu cu alegerele ablegatoru pentru sesiunea venitoare a diefei pestane, facundu totu una-data si istoriculu decurgerei acelu-a. Diurnalulu „Federat.“, ce aveti onore a-lu redactá, inca si-a facutu si si-face detorint'a facia cu acestu obiectu. Credu cá nu e superfluu, ba tocmá e necesariu cá tote actele alegiloru, unde acum se lucra de noi fara noi, sè se inre- gistreze d'in punctu de vedere istoricu. De aceea ve rogu a dá locu in colonele pretiuitului dvostra diurnal si actului de alegere, intemplatu in Dicsó-Sanmartinu, in 26. a. c., pentru cerculu electoralu de diosu alu comitatului „Cetatei- de-balta.

Diu'a actului de alegere pentru numitul cercu s'a fissatu si anuciatu pre 26. augustu. Inainte inse de a se intruní alegatorii la urna, pionii regimului, atátu privati cátu si ex offo, au amblatu, corumpendu cu bani si beuture, mai d'in comuna in comuna, cá sè cascige voturile pre sem'a candidatulu dreptei dlu ministru Ludovicu Tisza. De pionii privati se tienu aici contele Bethlen Camillo, advoca- tulu Gáspár si altii; de cei ex offo judii cercuali. Acést'a cortesire nequalificata nu s'a inscenatu pentru-cá dora s'aru fi temutu cá candidatulu guvernamentalu nu reése, nu! de- ora-ce de contr'a-candidatu nu a avutu pre nimenea, de unde se poteá alege prin aclamatiune. Asemenea nu va avé con- tra-candidatu uece celu stangaciu d'in cerculu de susu, a carui alegere se va intemplá la Balausieri. Acést'a e man- per'a partideloru magiare. Fára numit'a cortesire sá intem- platu mai multu pentru aceea, pentru cá partid'a guverna- mentala cu ajutoriulu onoru taiati de urechi, cu ajutoriulu cátoru-va judi si notari comunali nesatisfosi, si cu ajutoriulu onoru parochi nedemni de prescur'a, carea e manca, sè de- traga concluseru aduse de inteligent'a natiunii romane in iuliu a. c. la Alb'a-Iul'a, si dupa aceea sè búcine in gur'a mare, cá fraternisarea între natiunilo conlocuitorie d'in acestu comitatu este unu actu indeplinitu, dupa cum i-a placutu dlui protonotariu Stefanu Andrási a se esprime cu ocaziunea prandiulu de dupa alegere.

Resultatulu cortesirei a fostu, cá d'entre 1117 alega- tori, la urna s'aru prezentatu numai 561. Diferent'a de 556 a fostu romana, carea a remasu pre a casa, conformu pro- gramului statoritu la Alb'a-Iul'a facia cu alegerele sesiunii venitorie. Intre cele 561 voturi sunt ore cáte-va si romane storse rin amenintiárele si coruptiunea judiloru cercuali.

Candu vedemu dara, că una majoritate asié mare de 556 romani se absteine de la urna, atunci nu credu s'ă fia cine-va atātu de fara consciintia, in cătu s'ă pota afirmă că alesulu partidei guvernamentale representa si pre fiii natiunei romane d'in acestu cercu.

Ce a fostu mai batetoriu la ochi este, că d'ia inteligentia romana a cercului acestui-a numai D. Bas. Biau, jude cercuale, a mersu la urna. Acést'a este convingerea Domniei Sale, de a-si face merite si apoi pre basea loru s'ă-si cascade nu sciu ce postu mai securu, că-ci jude cercuale nu e destulu. Aceptămă !

Parochii, d'in Boziasiu : Almasianu, d'in Cipau : Ioanu Mască si celu neunitu d'in Cucerdea-romana, inca si-au totu facutu cod'a colacu pre langa urna, pana ce in fine s'au saturatu nu că popii, ci că .

Domniloru ! Ore candu va veni tempulu, in care s'ă ne scimu si noi subordenă interesele private celoru nationali ? Vreti s'ă faceti trafica cu poporul, carele ve sustiene in oficie si de pre ale carui spate traiti ? Credeti, domniloru parochii ! că strofa d'in rogatiunea Domnului, „si ne ierta, pre cum iertămă si noi“, ve va mentu de asemenea pre cate ? nu ! peccatele patrate in contr'a simbolului natiunale nu se potu ertă nece una-data.

Pana candu postpunemu caus'a natiunale celei private, pana candu simbolulu natiunale lu-portămă numai pre buze, s'ă scimu că pana atunci inimicii nostri seculari voru fi tari, tari pentru-că noi li dămă ajutoriu. Solidaritate in tote !

S'ă ne luptămă si aperiămă cu principiile in mana ne-mascati, că-ci a te luptă morala nu este crima. S'ă nu ne amagimu prin ademaniri si momete, si s'ă ni vindemă ceea ce avemă mai scumpu. A face acést'a insemna a dá d'in mana de buna si totu-una-data a-si subscrie, ceea ce apoi nu mai poti reclamă nece una data. Asié dice intieptulu magiariloru.

Că printre siruri fia amentitu că cu acést'a ocaziune au fostu intense mese destulu de lungi in mai multe locuri. Bachus inca nu a lipsitu. Roschirulu l'a facutu dlu contele Bethlen Camillo, carele a fostu condusu totulu. Dup. prandiu batalia intre magiari si sasi. Unu romanu inca a cape-tatu pre piele. Batausii sunt arestatu. Fiesce că atari batalie nu au lege. Vedi uciderele intemperate in Ungaria cu ocaziunea alegeriloru pentru sesiunea trecuta. Ore ministriulu parlamentariu, care scie face atâte legi, de ce nu face un'a, carea s'ă scia sustiené ordenea la asemenea ocaziuni ? ! „Fabriciu.“

Naseudu, in augustu 1872.

De Redact. ! Fiindu-că de unu tempu incoce s'au scrisu multe d'in Naseudu si adeverate si neadeverate despre unele persone si tienti'a loru politica, de aceea vinu a ve rogă, se binevoiti a dá locu in colonele pretiuitulu diurniu „Federat.“ si acestoru siruri scrise fara patima si basate pre adeveru si dreptate. — In articlii de aici publicati parte in „Federat.“ parte in celealalte diuarie romanesci s'a facutu amentirea, că in Naseudu aru esiste asta-di doue partide politice : un'a natiunale si alt'a guvernamentale. Eu ne voindu a me face de asta-data judecatoriu preste tienti'a politica a partizaniloru ambeloru partide, cari se pretindu a esiste, pote spre placerea unoru-a si spre displacerea celoru-alti, me restringu numai la recunoscerea adeveralu cu respectu numai la una singura persona. Sciu, că vi este pr'ă bine cunoscutu, că cu ocaziunea organizarii tribunaleloru regesci in Naseudu s'a numitu presiedinte in loculu dlui I. Muresianu, actualulu fiscalu municipalu (advocatu si deputatu). dlu I. Florianu, potu dice, că atunci dora nu spre placerea tuturoru, pentru-că simpatiele erau impartite d'in trecut. De candu inse acestu barbatu si-a ocupatu postulu a datu tuturoru-a dov'eda, că elu este la innaltimea misiunii sale, că scie direge tote cu prudentia asié cătu atrage la lucru cu placere pre toti subordinatii sei, cari si de altmintrea sunt de a rondulu barbati zelosi, conscientiosi si la loculu loru in afacerile oficiose. Procesele nu jacu neresol-vite cu gamed'a, ci pertractările finali curgu rapede un'a dupa alt'a, si partideloru li se satisfice conformu legiloru sustatorie. Că dora nu sunt puse inca tote in curentu, acést'a nu este vin'a acestui barbatu, ci restantiele cele multe remase d'in er'a trecuta si pucinetatea poteriloru lucratorie. Indata dupa instalarea sa de presiedinte a procuratu in loculu mobileloru rele si neacomodate pentru cancelarie altele noue mai acomodate, a lasatu s'ă se albesca edificiele, in care este asiediatu tribunalulu, s'ă se padimentedie, unde eră stricatu si pardositu cu petri umede, a dispusu judecatoriu cercuale in altu edificiu aproape de tribunalulu, fiindu-că la olalta cu tribunalulu erau pr'ă gramadite preste olalta ; s'a ingrigitu de starea sanitară a arestantiloru, lasandu s'ă li se curatiesca localitatile, in cari sunt internati, ba nefiindu localitatile de pana acum destulu de spatiosu pentru numerulu individiloru arestatu a dispusu s'ă se intocmesca spre acestu scopu si alte chilie, si astu-feliu a pusu tote in ordine asié de buna, in cătu de ar' mai visită b. Apor tribunalele d'in Transilvania, tribunalulu d'in Naseudu l'ar redică de modelu pentru tote celalte, si laud'a, care ar' sece-ra-o presiedintele d'in Naseudu, n'ar merita-o neci unulu de asemenea rang. Ce se tiene de tienti'a lui politica, potu dice numai atăta, că in causele natiunale elu este condusu de cele mai sincere intentiuni si lucra d'in tote poterile, in cătu i ierta oficiulu si pusetiunea, pentru eluptarea dreptu-

riloru nationali. Fia totu amplotiatulu romanu asié de zelosu si seriosu in afacerile sale si cu causele nationali, că acestu-a si atunci natiunea nostra va avé mai mare respectu inaintea domniloru dela potere, si va ponderă mai multu inaintea strainiloru.

Unu iubitoriu de adeveru.

Onoratului comitetu alu Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu in Sabiu.

Cine pote negă, că căltur'a e arm'a invincibile a unui poporu ? Cine pote negă, că asta-di numai prin cultura se cucerescu popore, numai cu sabi'a culturai se sececa victorie, triumfuri eterne ? Asta-di unu poporu fara cultura este mortu.

Singuru cu asta arma se va smulge si popornlu romanu d'in ponorulu, in care fū aruncatu de secli, si in a carui strivire se tavali multe sute de ani ; cu cultur'a va invinge valurile amalgamisatorie, va fortiă triumfulu Romanismului, va realisă nobil'a destinatiune impusa de mosiulu nostru Traianu, va eternisă latinismulu la Carpati, Dunare si Balcanu.

Unic'a fabrica inse, in care se pote faurí asta arma, unic'a fontana destulu de fecunda de a adepă poporulu romanescu cu nectarulu scientiei si culturai, este scol'a. Scol'a si éra scola e lips'a, sub a carei greutate jace poporulu romanu.

Lips'a cardinale ce culmineza in apesarea animei Romaniloru ciscarpatici, este diadem'a stralucitoria, cu care voimu a incoronă fruntea natiunei nostre ; e paladiulu sacru, altariulu vestalicu la care singuru se potu incaldí arteriele natiunei, unde singuru se pote conservă cu scumpetate celu mai pretiosu tesauru natiunale : limb'a si caracte-rulu puru natiunale, fara de cari, că poporu, nu potemu vietuif ; ni lipsesce palestr'a, in care s'ă se predèe scientia, artea si cultur'a in limb'a romana :

Intr'ega Daci'a superiora, 3 milioane Romani, nu au o Universitate romana, ba neci baremu o Academia de drepturi. Elveti'a cu o poporatiune de 2 1/2 milioane sufieste posiede, pre langa mii de scole poporale sute de scole secundarie si dieci de scole medilocie [48 gimnasie], 6 scole superioare [3 academii si 3 universitati.] Infintierea unei Academii romane in Daci'a centrale e un'a d'in primele necesitati, ce impedece progresulu dezvoltarii Romanismului. Delaturarea acestui reu cu ori ce pretiu este prim'a ocupatiune rezervata pentru periodulu presentu alu Romaniei.

Aceste convingeri, aceste motive facura si pre miculu elabu alu Romaniloru d'in Graz s'ă accepte ide'a infintiaru unei Academii romane de drepturi d'incoce de Carpati.

Recunoscentia si multumita Asociatiunei transilvane, si respective comitetulu diunei pentru punerea in lucrare, a acesteidei maretie.

In aceste convictiuni ne află Apelulu comitetulu asociatiunei transilvane pentru academ'a romana de drepturi indreptatu cătra publiculu romanu, care ne-a electrisatu animele si ne-a implutu de entusiasmu.

La acelu apelu romanescu si plinu de insufletire, Romanii de aici, de sf in numeru destulu de micu (abié 12), intre cari multi nefortunati de relatiunile private, nu potura remané indiferenti, nu si-au potutu uită de sacr'a loru detorinta romanescă, de a succurge cu modestele loru ajutorie la infintierea fondului academiei proiectate, si atātu de simtite in vietu'a nostra natiunale.

Coloni'a romana de aici inca in lun'a lui iuliu 1871, intrunindu-se in o conferintia, subscrisă sum'a de 42 fl. v. a. E mica ast'a suma, ba neinsemnata, inse on. comitetu, impregiurarea, că mai toti sunt studenti academici stipen-luandu in consideratiune nrulu coloniei, si decti, supusi la multe lupte cu diferite neajunse, va primí acestu obolu alu ei totu cu acea anima deschisa, că si miele avutulu.

Totu cu acea ocaziune junimea academica s'a obligatu priu parola, mergundu pre ferie in diferite unghiuri ale patriei, a propagă printre poporu si inteligentia acést'a idea salutaria si a indemnă pre totu Romanulu la contribui.

Cu incasarea sumelor subscribe cu acea ocaziune si cu tramitarea loru onorabilulu comitetu alu Assoc. trans., fū incredintiatu subscrisulu impreuna cu d. Teodoru Ceontea, in urma carei insarcinari inca cu inceputulu lunei lui noemv-re 1871 am speditu sum'a incasata de 22 fl. v. a. Totu cu acea ocaziune am tramisu si sumulitiă de 15 fl. v. a. care am adausu-o că diumetate d'in venitululu de la o conferintia literarie tientiuta, in conformitate cu conclusulu de susu, cu ocaziunea petrecerei mele in Siomecut'a-Mare.

Cu asta ocaziune mai tramitu sum'a incasata de 6 fl. v. a. Restulu necontribuitu credu că respect. nu voru intardia a-lu tramite seu directe On. comitetu, séu subscrisului, in care casu nu voiu intardiă a-lu innaintă On. comitetu alu Asociatiunei.

Rogu totu odata pre On. comitetu a me cuită facia cu dd. contribuitori, publicandu suscrierile in vre-o foia publica.

Contributorii sunt DD. : Georgiu Bóitoru, consil. consistoriale si capelanu e. r. in pensiuine 2 fl. Petru Popovicu, maioru c. r. in pensiuine, 5 fl. Pavelu Tanco candidatulu de profesura, 3 fl. Nicolau Dim'a juristu, 5 fl. nesol. Colomanu Albu doctorandu in drept. 5 fl. solvitu 2 fl. Stefanu

Popovicu technicu 2 fl. Ionu D. Balasiu juristu 3 fl. nesol. Nicolau Calefariu, stud. la medicina, 2 fl. Clemente Munteanu, stud. la med., 3 fl. Teodoru Ceontea, stud. la filos., 2 fl. nesol. Ionu Crisianu technicu, 3 fl. solvitu 2 fl., solviti 21 fl., nesolviti 14. — Dlu Dr. Ionu Malaiu profes. gimn. in Naseudu, cu ocaziunea promovarei sale la rangulu de Dr. 2 fl. Dlu A. P. Alexi candidatulu de profesura 5 fl. suma 42 fl. la care adangundu sum'a de la conferintia literaria d'in Siomecut'a-Mare de 15 fl. face sum'a totale de 57 fl. v. a., d'in care 43 fl. v. a. sunt inaintati, ér' 14 fl. v. a. sunt restu de urmatu.

Graz, 21 augustu, 1872.

Alu Onoratulu Comitetu, cu destinsa stima :

A. P. Alexi.

(Bibliografia.) In dilele aceste aparú brosiur'a intitulata : *Suspinele silveloru** poesie si prosa de Victoru Russu, profesorulu la preparandia de statulu d'in Clusiu. Brosiur'a tiparita in Carlsruhe si dedicata dlui vicariu for. Demetriu Coroianu, barbatulu natiunii si a beserice, este impartita in trei rubrici si unu „epilogu.“

1) *Mirte*, poesie in onorea mai multoru barbati illustri ai natiunii, amici si reuniti ; 2) *Iedere*, tratatu in prosa despre urmele romane de pre valea Rhenului (Germania) ; 3) *Ciprese*, poesie deesebite, intre altele sunt descrise, in forma de poesia poporana, diferitele lupte austro-prusiane d'in 1866 ; in fine epilogulu, in care auctorulu dice ; că in opuscululu presinte a redigatu ce a scrisu in fraged'a-i etate că unu selagianu si mai bine si mai reu — ; ce va clasicu de-o-cam-data nici că se pote acceptă ; preste totu, adeca a scrisu dupa cum a sentitu si cugetatu. Totu in acestu epilogu este de interesu unu tratatu scurtu, despre partea Daciei, numita „Silvania“ ; in care tratatu autoriulu i se pare că combate nimeritele definitiuni istorico-mitologice ale eruditulu professorulu I. Silviu Selagianu, pre candu in adeveru elu tocmai sustiene, intaresce prin ale sale explicatiuni, acele definitiuni basate pre istoria mitologia si firea poporului romanu. — Brosiur'a se pote procură de la autoriulu, in Clusiu. Pretiulu pentru Austri'a e numai 50 cr. v. a. ; pentru Romani'a 1 leu 30 bani.

„Archiva rurala“, foia econom. scientif. agric. indust. comere. si literaria, apare in Bucuresci (strad'a so-relui, nr. 15) una data pre septemana, sub redactiunea dlui Demetriu N. Pred'a si costa pre annu 20 lei nuoi. „Archiva“ dupa cuprinsulu si directiunea ei de pana acum'a merita paritinea si spiretuala si materiala cea mai calduosa a fia carui romanu. Lips'a unui astfelu de diuaru (cu politic'a nu si-face de lucru) a fostu si este forte sentita ; indiferentismulu facia si cu o astfelu de foia, fara ruinare infrico-siata a mosieloru nostre, nu pote avé locu.

Volumulu alu duoilea d'in „Misteriele Romei“ si scrierea d'in scientiele matematice despre : „Proprietatea seriei armonice cu utilitatea ei scientifica, cercetata, desvelita si demonstrata prin analise elementarie“ de N. St. Botesu, a esitu de sub tipariu si se pote procură de la tipografi'a natiunala strad'a academiei nru 24.

D'in Aradu de la dlu Mircea B. Stanescu (strad'a Telechiana nro 27) se potu procură : „Poesie“ de Iulianu Grozescu cu portretulu autoriulu, pretiulu 2 fl. v. a. „Calindariulu babeloru“, calindariulu umoristicu pentru an. 1871 totu-o-data si pentru 100 ani, pret. 30 cri v. a. „Gur'a-Satului“, diuaru umoristicu, colectiune completa de pre semestrulu II. an. 1870, pret. 3 fl. v. a. ; ambele cursuri complete de pre an. 1871 cu 6 fl. v. a. ; dupa 10 esemplarie unulu se dá rabatu, fia in natura, fia in valoarea lui.

„Notiuni de istoria romana“ pentru clasele III. si IV. primarie de : unu amicu alu tenerimei. Pretiulu este numai 70 bani. (Bucuresci.)

VARIETATI.

*. (Statistic'a baniloru sunatori de pre pamentu.) Unu statisticu cercandu summ'a baniloru sunatori a tote natiunile pamentulu a ajunsu la rezultatu urmatoriu : pre pamentu sunt 83 miliarde de bani sunatori ; de-una-camdata sunt cunoscute numai 53 de miliarde, de aici se conchide, că cele lalte sunt séu ascunse in pamentu ; séu pierdute in fundulu marii. Dupa autorii, cari s'au ocupatu deschilinitu cu statistic'a, natiunea franceza a fostu aceea, care a posiediatu cea mai insemnata summa de bani sunatori. Forbonnais dice : că ea avusese la a. 1683 una summa de 990 milioane de bani sunatori in circulatiune ; la a. 1716 a avutu, dupa computulu lui Law, 1 miliardu 200 milioane ; pre tempulu revolutiunei ministrulu Necker a computatu banii sunatori d'in Franci'a la 2 miliarde si 200 milioane. Dupa intruducerea sistemulu decimalu si pana la tempurile mai d'in urma in Franci'a s'au batutu 6 1/2 miliarde bani sunatori d'in auru, argentu si arama. In periodulu de la 1848—1871 in Franci'a, Angli'a, Itali'a, Austria, Belgi'a si Sta.ele Unite s'au batutu cam la 14 miliarde de bani sunatori, De presinte Franci'a sengura are 6—8 miliarde bani sunatori.

*. (Scolele romanesci.) In Macedoni'a si Epiru numerulu scoleloru romane se urca acum la 10, si sunt cercetate cam de 1000 de baiati. Primariulu loru intemeiatoriu se pote dice parintele archimandritu Averchiu ; direct. scolei macedoniane d'in Bucuresci, éra patronii si

Springitorii lor au fost si sunt patrioti cá principele Alesandru Cuza, Dem. Gusti, Nicolau Cretiulescu, Ces. Boliacu, s. a.; D. Gusti, cá primariu alu urbei Iasi, tramise si estu-tople d'in partea acestei municipalitati 2600 lei pre sem'a scolilor memorate; éra primariu Bucurestilor, precum spune „Tromp. Carp.“, inca face incercári spre a fundá una scola romana in Trical'a, capital'a Tesaliei orientali. Ddieu se ajute!

*. (Luna attentatelor.) Attentatele paru a se intempra cele mai multe in iuliu; pentru cá in iuliu 1584 Wilhelm de Orani'a a fost ucis de Baltasar Gerardo. Ivann VI. fiulu Annei d'in Russia, fu ucis in 15. iuliu, 1764. In 1844 Tschack, consululu cetáti Berolinu, a facutu unu attentatu a supra regelu d'in Prussia; in 1846 Iosifu Henry a facutu una incercere de a ucide pre Ludovicu Filipu. In 14. iuliu 1861 studentulu Becker a puscatu in Baden-Baden de doue ori a supra regelu d'in Prussia. Uciderea imperatorelui messicanu Iturbide s'a intempratu in 19. iuliu 1824; éra attentatele: Fieschi, Pogin si Morey asfádere cadu pre 27. iuliu 1835.

*. [Anticitati.] Pre campulu de langa comunitatea Siarcadiu (Ungari'a) s'au desgropatu scheletulu unui calu si alu calaretiului seu, langa ei una spada, care, dupa pozitunea sa, e verosimilu, cá a fostu infipta in corpulu calului. In apropierea acestoru-a s'au mai aflatu nesce vase de pamantu.

*. [Franceulu.] In batalia de la Sedan, unu cetatienu de acolo, cu periclitarea propriei sale vietie, a mentuitu pre unu soldatu bavaresu d'in riulu Maas, pentru care fapta imperatorele germanu i tramise crucea pentru merite. Francesulu inse reitramise ordibulu cu aceste orduri: „E dreptu, cá am mentuitu pre unu bavaresu; acésta inse am facutu-o d'in detorintia umana si crestinesca. Daca Maj. Ta voiesci se croiesci premiu pentru acésta fapta a mea, apoi acelu-a numai aceea pote fi, cá se eliberi si pre celu d'in urma francesu, care mai este in captivitate.“

*. [Spesedomnesci.] Ore cinc a computatu, cá domitorii cáti bani potu spesi pre di. Imperatorele Rusiei are la di 25.000 taleri; sultanulu Turciei 18.000; Napoleonu III. (inainte de Sedan) 12.400; Vilhelmu 8210; Victoru Emanuilu 8250; regin'a Angliei, Victoria 5150 taleri. Dara cáti cetatienu moru de fome pre di, despre aceea tace statistic'a.

Sciri electrice.

A ten'a, 31. aug. Consululu grecescu d'in Brail'a fu arestatu de autoritatile romane, in diu'a

urmatoria inse éra s'a eliberatu; acésta s'a intempratu d'in caus'a, cá unu mandatu de arestare contra unu supusu grecescu s'a executatu directe de unu aginte alu consulatulu grecescu.

Constantinian'a, 31. aug. Escomu nicatiunea totoruru armenilor antihassuni s'a cetitu in tote bisericele catolice, ruptur'a dara ar' fi implinita. Armenii se apropia de catolicii vechi.

Madridu, 1. sept. Resultatulu finale alu alegeriloru este: 294 radicali, 76 republicani, 14 alfonsisti, 9 dinastici-conservativi.

Belgradu, 1. sept. Presedintele tribun. Marko Lazareviciu este numitu ministru de interne.

Zagrabia, 2. sept. In congregatiunea generala s'au escatu scandaluri mari. Comitele su premu disolvá adunarea, care alese unu comitetu si acestu-a numai de cátu se duse cu acusa la capulu guvernulu, de aici inse fu respinsu.

Geneva, 2. sept. Verdictulu arbitrilor se va pronuncia in dílele acestea.

Turinu, 2. sept. Dinarie de acei reportezza despre mesure militare staordinarie, cari a luat guvernulu francesu pre partea francesca a tunelului de la Montcenis. Inginieri francesi militari sunt insarcinati a cercetá cá unde sar' poté sapá mine; mai departe guvernulu francesu ordona baterie pre mai multe deluri, cari domnescu gra' tunelului.

Zagrabia, 2. sept. Membrii nationali ai congregatiunii subscrisera eri unu memorandu cátra guvernulu in privintia disolverei congregatiunii, ce s'a intempratu a lala eri. In memorandu se roga totu odata pentru convocarea unei noue congregatiuni.

Berolinu, 2. sept. Imperatorele Rusiei dimpreuna cu principele de corona si cu marele principe Vladimiru voru sodi aici, in 5. sept. éra imperatorele Austriei cu principele de corona alu Sasoniei in 6. sept.

Parisu, 3. sept. Gautant-Biron sa rentor su asta di la Berolinu la postulu seu. Generalulu Chaney este numitu comandantele corpulu de armata in Tours

Bucuresci, 3. sept. Unu decretu alu principelui impoternicesce pre ministrulu Costaforu a negociá cu guvernulu austriacu in privintia junctiunii cálii ferrate, si a inchiaia o conventiune.

Propriet., edit. si red. respundiet.: ALES. ROMANU.

MICHAILE BESANU

advocatu si deputatu dietalu

aduce la cunoscintia onoratului publicu, cá, resemnandu la postulu, ce l'a ocupatu cá jude suplinte la Tabl'a d'in Pest'a, si-a deschisu

CANCELARI'A ADVOCATIALE

in Pest'a (piati'a casei comitatense Nr. 9.) si primesce insarcinari de apearare, informare si solicitare la Tribunalele de prim'a instantia si la forurile mai innalte in cause processuali civili si criminali; mai departe primesce inaintarea cauzelor de ori-ce natura indreptate cátra ministeriala reg. alu Ungariei, mediuloesce imprumuturi de bani de la bancele de creditu si spera, cá pracs'a lui de 10 ani cascigata pre terenulu juridicu si concessiunile loi personalu voru face posibilu a satisfacere cu acuretatea si onestitate totoruru insarcinariloru lui concedite.

Sifilitic'a si impotentia,

fia vechie seu de curundu nascute,

se voru tratá dupa metodulu homeopaticu de Dr. I. E. R. u. s. t. Pest'a, strad'a idoliloru (Göttergasse) nr. 6., etajulu II., usi'a nr. 15., de la 2-5 ore dupa media-di.

Aceste morhuri se trateza a dese ori in modulu celu mai usioru cu dose mari de iodu si argintu viu, si acésta se face numai spre ajungerea unui resultatu momentanu. Patientii vindecati in modulu acestu-a voru cadé mai curundu seu mai tardu in morburile cele mai infricosiate, incatu inca in aduncele betranetie voru avé dorere, a suferu greu de consecintiele acestei tratári usiore si superficiale. Sentu contra acestoru felu de pericle ofera metodulu de tratare homeopaticu, care, precum este cunoscutu, nu numai cá vindeca dorerile cele mai invecitate, ci efectulu lui este asié de binefacatoriu, incatu nu lasa nice cea mai mica temere de urmári rele. Diet'a ce se va prescrie este simpla si usiora de mentutu. (8-12)

Marfuri de jocu si jocuri sociale

S'a avutu in vedere ori-ce copilu, tineru seu betranu, avutu seu seracu; in Vienn'a nu se gasesce alta pravalie, carea se ofera unu assortimentu mai variu, si in care se se venda cu pretiuri atátu de moderate. Diferite jocuri scientifiche interesante pentru junimea studiosa, de asemenea si unu assortimentu immensu de jocuri none sociali interessante pentru copii de tota etatea, etc. etc.

==== Papusie imbracate pomposu, 1 buc. 30, 50, 80 kr., fi. 1, 2, 3, 4.
==== Papusie neimbracate, 1 buc. 10, 20, 30, 40, 50, 60 cr., fi. 1, 2.
==== Papusie mecanice fugatorie si cu voce, misca capulu, usurile si piturile; 1 buc. cr. 70, 90, fi. 1, 20.
==== Jocuri de lotteria si tombola, cu este 20, 30, 50, 80 cr.
==== Cioceanu si campana, 10, 20, 30, cr.
==== Domino, 20, 30, 50, 80 cr.
==== Siacu sau, cu figure, fi. 1, 20, 1, 50, 2.
==== Popice, 10, 20, 40, 60, 80 cr.
==== Jocuri de pacientia, 20, 30, 40, 60, 80 cr., fi. 1, 1, 50, 2.
==== Dulapuri de jocu in mti de foliuri 10 cr., pana la 4 fi.
==== Jocuri de cuburi, 30, 60, 70, 90 cr., fi. 1, 20, 2.
==== Casete de lucrare, 80, 80 cr., fi. 1, 50, 2.
==== Plane, cu cáti fi. 50 cr., 2, 3, 4 fi.
==== Posanno, trompete, tubi, violina, gitara, oimpoia harmonice, jocuri de campana si alte instrumente forte ofine.
==== Jocarie pentru copii nepriceputi, d'in lemnu naturalu seu de sauciu, 15, 25, 30, 50 cr.
==== Animale diferite, 5, 10, 20 cr. pana la 1 fi.
==== Animale in forma naturala, 50 cr. 1-2 fi.
==== Alte lucruri de jocu in mti de foliuri 10 cr., pana la 4 fi.
==== Jocuri sociale, 30, 50 cr. pana la 2 fi.
==== Cele mai note cărti cu chipuri, pentru fatite, cu seu fara textu, 1 buc. 10, 15, 25, 45, 65, 80 cr., fi. 1.
==== Cu ajutorulu conelor dulapuri de chipuri si cetitu copii potu invetiá a ceti, jucandu-se, si fara nici o instructiune, 1 buc. 1 fi.
==== Prin joculu cu nonele scole de lucru, copii potu invetiá diferite lucruri de mana; 1 buc. 80 cr. fi. 1, 20, 2, 3.
==== Globuri, 1 buc. 50, 80 cr. fi. 1, 1, 50, 2.
==== Laterna magica, numita farmecatoriu, este petrecerea cea mai placuta pentru tineri si betranu; 1 buc. cu 12 chipuri 65, 85 cr., fi. 1, 50, 2, 3, 4, 5.

==== Unu micu instrumentu de sticla, numitu passerca miraculoasa cu care se pote imita cantecele alu ori-carei paseri; acésta jocaria interessanta costa numai 25 cr.
==== Laditia cu instrumente englese, impluta cu tote instrumentele trebintiosi in casa, 1 buc. fi. 1, 1, 50, 2, 2, 50, 3, 4; acsa-si mica, pentru copii 25, 35, 60, 80 cr. 1 fi.
==== Tocurile Fröbel-iane, forte bune spre ocupatiune proprie, assortimentu mare, pentru prunci si fatite de ori-ce etate, 1 jocu 8 cr., fi. 1, 50, 2, 2, 50, 3, 3, 50.
==== Tipografie, complete, cu alfabetu si utensilie, pentru copii adulti 85 cr., fi. 1, 20, 1, 80, 2, 50, 3, 4, 5.
==== Una carte de insemnatu si chindisitu, frumoasa, cu 30 modele none, 5 cr. — Si alte jocuri instructive, pro alexu. — Jocaria diferite, impachetate in siatule, in ante de esemplarie, pentru prunci si fatite, 1 buc. 10, 20, 40, 60 cr. 1, 2 fi.
==== Surprindere si petrecere oferu nonele artificie de saloni, fara ca se respandesa vre-unu mirosu neplacutu, in assortimentu mare; 1 buc. 3, 5, 8, 10, 15 cr.
==== Vetre de feru, bucatarie, staule, pravalie, od i, saloni, cu seu fara intocimire.
==== Teatru de copii, cr. 35, 60, fi. 1, 20.
==== Casse de pasturare, cr. 10, 20, 30.
==== Jocurile metamorfosice, cr. 40, 40, 60, 80.
==== Jocuri de vuleta, cr. 35, 50, 80, fi. 1.
==== Sioreci cu masca de figuru, fi. 1, 50, 2, 2, 30.
==== Orogie pentru copii, huc, cu batatori, cr. 35. — Alte sorte, cr. 10, 15, 20, 30, 40.
==== Pistole, carabine, pusec cu efectu pocnitoriu, 1 buc. cr. 20, 40, 80 fi. 1, 1, 30, 1, 50.
==== Sabie de tinichea, cr. 20, 30, 40, de ocelu cr. 90 fi. 1, 30.
==== Assortimentu mare de jocuri magnetice, cari nota in apa in directiunea magnetului, 1 cutia cr. 15, 20, 30, 50, 80.
==== Serviciu de porcelanu pentru cafea, thea (cizai) seu bucate, dupa marime, cr. 60, 80, fi. 1, 1, 50, 2, 2, 50.

==== Casete farmecatorie, none compuse, forte interessante si amuzante pentru copii de ori-ce etate. Este o caseta frumoasa cu diferite aparate de escamotoriu, complicata pre d'in afara, cu intruducere usiata, incatu ori-cine pote face cele mai frumoase escamotorie (a la Busca) cu cea mai mare usiurata. 1 caseta, cupa numeru aparaturu, fi. 1, 50, 1, 80, 2, 30, 2, 80, 3, 50.
==== Pamentulu si locutorii sei, forte de recomandatu pentru copii priceputi; este o cutia cu globulu pamentului, esentata dupa regula, si toti locutorii pamentului sunt facuti cu coloru la jocuru loru nationalu. Sub fiecare se afla numele in trei limbe. Costu unu 35 cr.
==== Animale imbracate cu pele, forte durabile, 1 buc. cr. 30, 50, 80, fi. 1, 1, 50, 2.
==== Animale diferite cu voce naturala, cr. 50, 80, fi. 1, 30, 1, 50, fi. 2, 2, 50.
==== Equipage, cabriolete, fiacre, confortabile, si alte caruti construite d'in tinichea, forte durabile, si frumoase zugravite, tote cu cai, cr. 30, 50, fi. 1, 1, 50.
==== Cale ferate de cai vienesa, care de jocu si mai, cu câte 50, 80 cr., fi. 1, 1, 50.
==== Fotografulu, unu jocu de petrecere, prin care se potu produce fotografie aderente; 1 buc. d'imerena cu arizare cr. 20, 40.
==== Apparate de scriu si de desennu. Fara nici o cunoascintia probabile fi-care copilu pote se invetiá curandu a scrie si desenna. Unu apparatus pentru fi-care obiectu separat, cr. 40, 60, 80.
==== Jocul cavalerescu, cr. 50, 80.
==== Joc de cursu de cai, cr. 90 fi. 1, 30.
==== Jocul cu intrebari si raspunsuri, forte comicu, cr. 10.
==== Cele mai none pistole cu aera, cr. 20, 30, 70.
==== Pusec cu aera, cr. 40, 80, fi. 1, 20.
==== Sabie de tinichea, cr. 20, de ocelu cr. 80, fi. 1.
==== Miculu luptatoriu. Una armatura completa, prea-frumoasa, constataria d'in 1 sabiu cu engtoriu, 1 pusec cu basionnetu, 1 tasca de patrone, 1 cizacu, tote la-olaita fi. 1, 20; sorta prea-fina fi. 2, 50, 3, 50.
==== Nonu productu comicu. 1 Printietoriu de fete 5 cr. — Scarpinute daca te manca, 1 buc. scarpinatoriu de spate cu oglinda, 20 cr.
==== Cigaretta comica, reprezinta pre unu pantofaru la mes'a sa de lucru, care, candu fumi d'in cigareta, misca bractele si genunchii, 1 buc. 60 cr.

Miculu escamotoriu (farmecatoriu).

Prin urmatoriile aparate de escamotoriu se potu amusa in modulu celu mai placutu atátu persone singuratiche, cátu si societati intreghe. Apparatele sunt combinate asié de ingeniosu, incatu numai posesorulu loru este in stare d'a deslegá diferitele probleme vexatorie; altulu ce n'a primitu instructiunea necesaria se pote cngetá ore intreghe, fara cá se pota ajunge la resultatu.

A bagá degetulu prin ori-ce periera, 1 buc. 35 cr.
A face se dispara una moneta (banu), 25 cr.
Cioceanulu farmecatoriu. Cu fi-care lozice dispare unu obiectu, 70 cr.
Una cutia pentru aprindere; cine o deschide capata unu galbenu, 45 cr.
2 pocale; aici lu-bagu in intru; unde se afla? 80 cr.
Portmoneu vexatoriu, totu-de-unu plinu cu bani seu piurá golu, 20 cr.
Portcigarre vexatoriu; unde este cigara? 45 cr.
Oulu lui Columbu, cine lu pote face se stede dreptu? 85 cr.
Unu jocu de cărti; unde se apara cartea? 65 cr.
Carti (de jocu) joncatore, 40 cr.

Una carte si totu-si nu o cunoce nimenu, 15 cr.
Butelia farmecatoriu, seu sorginte necesabila, d'in carea se potu torná siese feluri de buture, 1 buc. fi. 3, 50.
Piselinia (mojaci) farmecatoriu, in carea se pisaza si nimicesco totu, d. e. orologie, pocale, etc. 2 fi. 50 cr.
Cubu farmecatoriu, areta pre comanda 50 cr.
Acelu-asi cu vaxiru dupu, fi. 1, 20.
Cutia escamotoriu, in care dispare totu si la o singura strigare éra-si apare, 4 fi.
Magazinu de legature (pantlice) in gura 25 cr.
Apparatu multiplicatoriu, 1 fi. 20 cr.

En voui invetiá cartile a jocu, 50 cr.
Urna cu cuburi, seu a gáci secretulu, 70 cr.
Mincea miraculoasa. Sieste mince asemenea de mari a se ciangiá intru'a, fi. 3.
Unu calimariu, dar unde e negrela? 50 cr.
Siincidera prin pumnalu, 20 cr.
Ce colore e acésta? Rosia si verde; nu e dreptu, nici nu'a d'in amandou, 80 cr.
Sparga nedestructibile; se tala inaintea publiculu si totu-si o intrega, 85 cr.
Tulceriu farmecatoriu, seu a face posibilu, ce nu este posibilu, 80 cr.
Casseta de pasturare, dar unde sunt banii? 25 cr.

Sunt inca si alte aparate diferite, inse d'in lips'a spatiului nu se potu insirá tote

Inca o multime alte marfuri de jocu si jocuri de petrecere, cari nu se potu numi tote, se potu capetá cu aceste pretiuri numai si numai in depositulu subsemnatulu. List'a pretiurilor, carea este prea interessanta, se imparte gratis.

Bazarulu de pompa, A. FRIEDMANN, Vienn'a. Praterstrasse, 26.

(7-14)